

[Justitsministeren.]

Dommerne. Det frie Skøn i hvert enkelt Tilfælde, som Tjenestemandsløven tillægger Regeringen overfor almindelige Tjenestemænd, kan ikke tillægges den overfor Dommerne. Det er derfor med fuld Føje, at der i § 53 i Tjenestemandsløven er gjort en udtrykkelig Undtagelse med Hensyn til Dommerne.

Helt anderledes stiller Forholdet sig derimod, naar Talen er om en Regel som den, der indeholdes i nærværende Lovforslag, hvorefter Dommerne altid skal afskediges, naar de bliver 70 Aar. En saadan Regel kan ikke paa nogen Maade siges at komme i Strid med Hensynet til Dommernes Uafhængighed. Den aabner ikke Adgang til nogen Vilkaarlighed fra Regeringens Side overfor Dommerne.

Det kan herefter med Bestemthed fastslaas, at det Hensyn til Dommernes Uafhængighed, hvorpaa Grundlovens § 71 er bygget, ikke paa nogen Maade krænkes ved Lovforslagets Bestemmelser.

Tilbage er der da at undersøge, om Forslaget skulde stride mod selve Grundlovsbestemmelsens Indhold. Dette kan dog ikke antages. Som Grundloven er affattet, fremgaar det klart af den, at dens Bestemmelse om de 65-aarige Dommere kun angaar Adskedigelser, der beror paa Regeringens Skøn over det enkelte Tilfælde. Kun med Henblik paa saadanne Afskedigelser er det, at Grundloven sikrer Dommerne den fulde Løn som Pension. At den Betingelse, hvortil Grundloven saaledes knytter Regeringens Adgang til at afskedige en Dommer efter et frit Skøn over det enkelte Tilfælde, ikke uden videre kan antages at gælde, naar Talen er om Afskedigelser, som finder Sted i Henhold til en generel Lovregel, der ikke aabner den ringeste Plads for Skøn eller Vilkaarlighed, forekommer indlysende. En saadan generel Lovregel maa opfattes som Udtryk for, at Lovgivningsmagten anser Dommere, der er over 70 Aar gamle, for gennemsnitlig uegnede til vedblivende at beklæde Dommerstillingen, og en saadan Bestemmelse er paa ingen Maade i Strid med Grundloven.

Jeg vender mig nu til det andet Hovedspørgsmaal, nemlig om en Bestemmelse som den i Lovforslaget indeholdte er ønskelig og paakrævet. I denne Henseende maa det formentlig blive afgørende, om Dommerhvervet er af en saadan Vigtighed, at Lovgivningsmagten bør sikre sig, at det ikke udøves af Personer, der paa Grund af høj Alder ikke længere er i Besiddelse af deres fulde Sjæls- og Legemskræfter. At

dette Spørgsmaal maa besvares bekræftende, turde det næsten være overflødigt at begrunde nærmere. Øjemedet med Grundlovens § 71, nemlig at sikre Dommernes Uafhængighed, hviler netop paa den Betragtning, at den dømmende Magts rette og forsvarlige Udøvelse er af en saadan Vigtighed, at Dommernes Uafhængighed maa sikres af Grundloven. Derfor er Dommerne de eneste Tjenestemænd, hvis Uafsættelighed Grundloven sikrer. Men det vilde da være højst ejendommeligt, at medens Lovgivningsmagten med Hensyn til almindelige Tjenestemænd — saaledes som det er sket ved Tjenestemandsløvens § 53 — foreskriver, at de skal søge Afsked, naar de bliver 70 Aar, ud fra det Synspunkt, at de da gennemsnitlig er uegnede til at forblive i deres Stilling, saa skulde Dommerne kunne blive siddende uantastet i en langt højere Alder, saaledes at man kun havde den Udvej at afskedige dem med fuld Løn, en Ordning, der vilde sikre Dommerne et ganske urimeligt Pensionsprivilegium. En saadan Ordning kunde i det højeste tænkes forsvarlig, dersom Dommerhvervet ikke i samme Grad som f. Eks. Tjeneste i Centraladministrationen krævede, at dets Udøver var i Besiddelse af sine fulde Sjæls- og Legemskræfter. Men at dette er langt fra at være Tilfældet, er indlysende. Særlig efter at vi har faaet Mundtlighedsprincippet indført i Retsplejen, vil det være overflødigt at gøre opmærksom paa, i hvilken udpræget Grad det er nødvendigt for en Dommer, at han ikke blot er i Besiddelse af hurtig Opfattelsesevne og klart Omdømme, men ogsaa har bevaret særlig sin Hørelse og sit Syn nogenlunde usvækket.

I Henhold hertil maa jeg anse det for klart, at Lovforslagets Regel er i høj Grad ønskelig.

Fra nogle Sider vilde man maaske indvende, at Regelen i Lovforslaget er upaa-krævet, fordi man maa formode, at Dommerne selv maa være i Stand til at forstaa, at disse indlysende Betragtninger, som jeg har gjort gældende, er rigtige, og at det tjener Dommerstandens Renommé og Respekten for Dommergerningen meget daarligt, hvis Dommerne anser sig for berettigede til at blive siddende i deres vigtige Stillinger efter at have naaet en Alder, i hvilken andre Embedsmænd skal vige deres Sæde. Men dette har vist sig ikke at være Tilfældet. Af de danske Dommere er i Øjeblikket ikke mindre end 11 over 70 Aar gamle, og en enkelt af disse er endog over 78 Aar. Jeg forsøgte i Foraaret 1931, om